

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ח' אייר תשע"ח | דף היומי בבלי: זבחים י.
דף היומי בהלכה: מסעיף כ' עד תחילת סימן ש"ח.
מוסר: מתחילת פרק י' עד "ולבד זה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ה משנה ו עד משנה י.

הדף היומי בהלכה

עד מתי אסור ליהנות ממלאכה שעשה גוי בשבת?

לישראל זה שהמלאכה נעשתה עבורו להנות ממנה לעולם; ואף אם שכר הישראל את הגוי בקבלנות לעשיית מלאכה זו, והגוי הוא זה שבחר לעשותה בשבת משיקוליו שלו - ראוי להחמיר ולא להנות מהמלאכה לעולם. ויש שאין מחלקים בין מלאכה שנעשתה בפרהסיא למלאכה שנעשתה בצנעה.

[שו"ע שז, כ, ומשנ"ב עב; ביאורים ומוספים דרשו, 77-76]

גוי שעשה מלאכה (דאורייתא) עבור ישראל בשבת, אסור לכל ישראל להנות מהמלאכה עד שיחלוף במוצאי שבת זמן המספיק לעשיית מלאכה זו. ושני טעמים נאמרו לאיסור זה: האחד, שאילו היה מותר לישראל להנות, היה הדבר גורם שיקלו באיסור האמירה לגוי, ויאמרו לגוי לעשות מלאכה בשבת; והשני, שעצם ההנאה של ישראל ממלאכה שנעשתה בשבת, אינה ראויה. ומלאכה שנעשתה בפרהסיא, וידוע לרבים כי נעשתה עבור ישראל - אסור

הדף היומי בהלכה

האם מותר לומר לגוי לבשל בשר בכלי חלבי לעצמו?

אבל מותר לישראל לומר לגוי לעשות מלאכה בשבת בחפציו של הגוי, כיון שאין לאמירתו שום משמעות, שהרי העשייה אינה תלויה בה כלל. וכן הדין, לדוגמה, בנוגע לאיסור בשר וחלב - שמותר לישראל לומר לגוי לבשל בשר עם חלב, או בכלי חלבי, לצורך הגוי; אך אסור לומר לו להשתמש לשם כך בבשר, בחלב או בכלי של ישראל.

[שו"ע שז, כא, משנ"ב עג-עד, וביה"ל ד"ה הילך]

אסור לישראל לומר לגוי לעשות מלאכה בחפציו של ישראל בשבת, אף כאשר אומר לו במפורש שיעשה זאת לצורך עצמו, ואין הישראל נהנה כלל מעשיית המלאכה. ולדוגמה: אסור לתת לגוי בשר ולומר לו שיבשלנו לעצמו בשבת. וטעם הדבר שאמירה זו נכללת באיסור אמירה לגוי, הוא משום שאין באפשרותו של הגוי לעשות מלאכה זו ללא אמירתו של ישראל.

הדף היומי בהלכה

קריאה לגוי בשבת - האם נחשבת כ'רמז' המותר במקרים מסוימים?

ויש שהתירו את הקריאה לגוי, כאשר אינו אומר לו שנדרשת עשיית מלאכה. ויש מהאוסרים שהתיר לקרוא לגוי לביתו לאכול, ובבואו רימוז לו בצורה של סיפור, כנ"ל; ויש שהסתפק בדבר. ואם המלאכה נעשית בביתו של ישראל או בחפציו - יש אוסרים כל רמז שהוא, בכל מלאכה שהיא.

[שו"ע שז, כב, ומשנ"ב עו; ביאורים ומוספים דרשו, 73 ו-81; וראה עוד שם ר-80]

אמירה לגוי בשבת אסורה אף בדרך רמז, הן רמז הבא בצורה של ציווי, והן רמז הבא בצורה של סיפור. ומלאכה שאין בה הנאה 'גמורה', אלא רק תוספת הנאה, וכגון הדלקת אור נוסף במקום שיש בו אור - מותר לרמוז לגוי לעשותה בצורת סיפור בלבד, כגון: "החדר אינו מואר די הצורך". אולם, קריאה לגוי לעשות מלאכה כזו, למרות שאינו אומר לו שנדרשת עשיית מלאכה - נחשבת כרמז הבא בצורה של ציווי לעשיית מלאכה, ואסורה.

"שמעתי מאחורי הדלת את הוויכוח. ידעתי שאם אכנס, אצטרך לפסוק שמותר. אבל לאחר שר' אשר פסק שאסור, לא רציתי לחלוק עליו. קפצתי דרך החלון לחדרי ועשיתי את עצמי ישן..."

זהירותו של גאב"ד פוניבז' זצ"ל בכבודו של תלמיד חכם הצילה את חיי בנו

ולכן המתינו מעט אולי האבא - הרב יבוא, ויפסוק שכן מותר לתת את הכסף. עבר הזמן, והבן ר' אברהם החליט להכנס אל חדרו של אביו, אולי הוא שם. הוא נכנס ורואה שאכן אביו בחדר, אלא שהוא ישן. אם האבא ישן, כמובן שאין שום צד שבעולם להעיר את האבא, וממילא הוא יוצא בשקט ומקבל על עצמו את הפסק של ר' אשר קלמן. וכך הגיע אל הצבא, ושם, לפני שנכנס לעבודת הצבא ניצל את ההזדמנות וההיתר שנתנו לו לטייל בעולם, וברח ועלה לארץ. עברו השנים ור' אברהם נפגש שוב עם אביו בארץ, לאחר שהצליח לברוח משם עם פרוץ המלחמה ועלה לארץ. והרב מספר לו דבר מעניין, וכה אמר: "באותן דקות שבאו לקחת אותך לצבא, ור' אשר קלמן פסק שאסור לתת את הכסף ביו"ט, ואתם בבית המשכתם לדון אם מותר או אסור - בדיוק אז הגעתי לבית ושמעתי מאחורי הדלת את הוויכוח. אני סברתי שמותר לתת את הכסף ביו"ט, וידעתי שאם אכנס לבית אצטרך לפסוק שמותר, אבל לאחר שר' אשר פסק שאסור, לא רציתי לחלוק עליו. לכן קפצתי דרך החלון אל חדרי שבבית, ונשכבתי על המיטה ועשיתי את עצמי ישן, וידעתי שלא תעיר אותי כדי לשאול את השאלה, וכך לא אצטרך לפגוע בכבודו של ר' אשר קלמן".

זהירותו של הרב בכבוד החכמים, וזהירות הבן בכבוד אב, עמדה לר' אברהם לצאת מבעוד מועד מגיא צלמות, ולהיות הבן היחיד שזכה להשאיר בארץ החיים. (שלמים מציון)

מעשה נפלא הסתובב סביב עלייתו לארץ של הגה"צ רבי אברהם כהנמן זצ"ל, בנו של מרן הרב מפוניבז' זצ"ל. הכלל היה בימים ההם, שכל בחור כשהגיע לגיל שצריך להתגייס לצבא בליטא, היו באים אנשי הצבא לביתו ולוקחים אותו לצבא. כדי להפטר מזה, ידעו כולם שצריך להכין מבעוד מועד שוחד, וכאשר היו באים השוטרים נתנו להם את השוחד, ובתמורה לכך היו פוטרים את הבחור בטענה שאינו כשיר לעבודת הצבא, ושוב לא שבו אליו עוד.

הרב זצ"ל הכין בבית במקום סתר מעטפה ובה סכום הגון - דמי השוחד, שיהיה מוכן לאותו היום בו יבואו לקחת את בנו ר' אברהם, שיוכלו מיד לתת את השוחד ולקבל את הפטור המיוחל.

למעשה, אנשי הצבא הגויים באו בדיוק באחד מהחגים, בעיצומו של יום טוב, כדי לקחת את ר' אברהם. בדיוק באותו רגע שבאו, הרב לא היה בבית, ובני הבית הסתפקו האם מותר לתת את הכסף ביו"ט. מצד אחד זה מוקצה ואסור לגעת בו, מצד שני יש לדון אם הלקיחה לצבא מוגדרת כפיקוח נפש שמותר לחלל על זה יו"ט.

קראו להגה"צ רבי אשר קלמן זצ"ל, שהיה גיסו של הרב, ראש הישיבה בעיר פוניבז' ומגדולי תלמידי קלם, ושאלו אותו את הספק, והוא פסק שזה לא פיקוח נפש ואסור לתת את הכסף ביו"ט. בני הבית המשיכו עדיין לפלפל בזה אם מותר או אסור, ור' אברהם בעצמו סבר שלכאורה זה כן מוגדר כפיקוח נפש ומותר,

פניני הפרשה

אמר הרבי משאץ זי"ע לאופה: "עכשיו 4:00 לפנות בוקר, זמן התקיעות בביהמ"ד הוא בשעה 12:00. לפניך שמונה שעות - פתח את המאפיה ותאפה חלות שיספיקו לכל יהודי גייטסהעד..."

מה קודם למה: אמירת פיוטי ראש השנה או סיפוק מזונם של יהודים?

עכשיו אני בדרכי לביתך לצוות עליך כדברים האלה: עכשיו השעה 4:00, זמן התקיעות בבית מדרשנו הוא בשעה 12:00. לפניך 8 שעות - פתח נא את המאפיה ותאפה חלות כדי סיפוק כל בני העיר, כי פטור אתה מתהלים וכיו"ב. את תפילתך תתפלל בין אפיה לאפיה, תכנס לביהמ"ד רק לתקיעת שופר, ואם תאחר אמתין לך עם התקיעות."

נחרד האופה ואמר לרבי: "הרי היום יעמיד במשפט כל יצורי עולם, השכמתי קום לאמירת כל ספר התהלים לפני התפילה - כיצד אפנה לבית מלאכתי לעסוק בדברי חולין כאלו?...". אמר לו הרבי: "אני אומר תהלים במקומך". אמר האופה: "כיצד אוכל ללא אמירת 'לקל עורך דין' ושאר פיוטים?". אמר לו הרבי: "אף זאת אומר במקומך..."

פשט האופה את אצבעו כלפי שמיא, ושאל את הרבי: "וכי גם בשמים ממעל תסכימו להחליף עמי - שייחשב הדבר כאילו אני עמדת בביהכנ"ס בעבודת הקודש ביום הדין הגדול והנורא א' דר"ה, ואילו הרבי עמד ואפה חלות עבור כל בני העיר?"

אמר לו הרבי: "אני בוודאי מסכים לך, אבל אם גם אתה מסכים לך - הרי שאינך 'סוחר' כלל וכלל"... כי בקדושתו הבין שאין לך גדול ממי שדואג למזונם של בני ישראל, ואין לך זכות כזו גדולה יום לקראת יום הדין.

(ע"פ באר הפרשה)

זְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרֵא קֹדֶשׁ (ויקרא פרק כג כד)

מעשה נפלא שמעתי מאחד מצדיקי הדור שליט"א, ששמע מפי הרה"ח רבי הערשל הופערט ששמע מפי בעל המעשה - האופה מגייטסהעד, כפי שיסופר. בשנות המלחמה אחר ה'בלץ' [הפצצת המטוסים הגרמניים בלונדון] ברחו רבים מלונדון דרומה, גם האדמו"ר הרה"ק רבי שלום משאץ ברח ועבר לגייטסהעד. בשנת תש"ה חל ראש השנה ביום ב'-ג'. לקראת השבת האחרונה שלפני ראש השנה אפה האופה - היחיד בכל העיר - חלות כהרגלו, אולם במוצאי שב"ק אפה חלות עבור ראש השנה רק עד השעה 4:00 לפנות בוקר, זמן אמירת סליחות 'זכור ברית'. גם ביום ראשון, ערב ר"ה, לא אפה מאומה, משום שנהג להתענות ביום זה, וממילא לא הספיקו החלות לכל בני העיר לשני ימי ר"ה. ואכן בליל א' דר"ה אחר הסעודה הודיע המשב"ק לרבי כי לסעודת יום א' דר"ה עדיין יש בבית כדי 'כזית' לכל המסובין, שמנו בלעה"ר כשלושים נפשות - משום מנהגו של הרבי לארח על שולחנו אורחים ונזקקים רבים - אבל לליל ב', וכל שכן ליום ב' אין אפילו כזית אחד לצורך סעודות יו"ט - וכל זה מחמת שהאופה לא אבה לוותר על סליחות 'זכור ברית' ועל עוד ענינים נעלים שהוא נוהג בהם בערב ראש השנה.

למחרת, בוקר יום א' של ראש השנה, השכים האופה ללכת למקווה ב-4:00 לפנות בוקר, והנה בדרכו הוא רואה את הרבי, הפונה אליו ואומר: "בדיוק

אחד מתלמידי ראדיון, רבי יהודה קרביץ, שאל את ראש הישיבה הגר"מ לנדינסקי בלחש מדוע הוא מסרב לבקשת ה'חפץ חיים' שידבר במקומו, והלא הרב שמחל על כבודו כבודו מחול?

"צריכים להיות גדולים כמו ר' משה כדי להבין שלדבר לפני החפץ חיים זה כמו להיכנס לאש..."

תשובת רבי משה היתה: "לא נכנסים לאש..."

רבי יהודה קרביץ, שסיפר זאת לבנו ר' שלמה, הוסיף בהתרגשות כי עד היום אינו מבין - הרי רבי משה היה גאון הגאונים, אשר הבבלי והירושלמי שגורים על פיו על פה, ואשר עמד ליד החפץ חיים יותר מארבעים שנה בראשות הישיבה, ובכל זאת, לדבר לפני החפץ חיים נחשב אצלו כמו להכנס לתוך האש... אין זאת אלא, שכנראה זקוקים להיות גדולים כר' משה על מנת להבין כי לדבר לפני החפץ חיים זה חמור כל-כך כמו להיכנס לתוך אש...

(ע"פ 'בשבילי ראדיון')

אינו מדבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה (אבות ו ז)

מנהגו של מרן החפץ חיים היה לומר דברי תורה ומוסר מדי ליל שבת. פעם אחת לפני שהתחיל בשיחתו נכנס הגאון רבי משה לנדינסקי זצ"ל ראש ישיבת ראדיון, והחפץ חיים, שחש אז חולשה פנה אליו וביקש שידבר במקומו. רבי משה סירב. החפץ חיים פנה אליו שוב וביקשו לדבר, אך הוא דבק בסירובו ולא הסכים לדבר. אחד מתלמידי הישיבה, רבי יהודה קרביץ, לימים מראשי ישיבת תפארת צבי בירושלים, שאל את רבי משה בלחשיה מדוע הוא מסרב לדבר, והלא הרב שמחל על כבודו כבודו מחול?

פניני הפרשה

סיפר רבי דוד פרנקל זצ"ל: "היה רב אחד שלא הצלחתי לשכנעו להפסיק להשתמש בחשמל, והיו לו כל מיני פלפולים להיתר. שאלתי את הגראי"ל שטיינמן מה לענות לו..."

הטענה המדויקת שהכריעה את הכף

לו כל מיני פלפולים להיתר זאת. שאלתי את הגראי"ל מה לענות לו, כי על כל דבר יש לו מה לענות, ואמר לי הגראי"ל: 'איתו על תתווכח כלל, אלא תשאל אותו: אילו החשמל היה מיוצר תוך כדי ביזוי כבודו של ... [אחד מרבותיו של אותו רב], האם גם אז היית משתמש? ובוודאי שיענה לך שלא, וממילא יבין שכבודו של הקב"ה על אחת כמה וכמה..."

וסיפר הגר"ד שלא האמין שזה יעזור, אבל החליט בתור השתדלות לקיים את דברי הגראי"ל. ויהי לפלא, שאותו רב מיד השתכנע והחליף לגנרטור. והתפעל הגר"ד מחכמתו של הגראי"ל, שידע איזה טיעון ישכנע אותו.

(ע"פ כאיל תערוג)

כָּל כּוֹלָאֵךָ לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁפֶת הָיָא לָהּ כָּל מוֹשְׁבֵיכֶם (ויקרא כג ג)

הגאון רבי דוד פרנקל זצ"ל נהג ללכת לשכנע מנהלי מוסדות או רבני קהילות שיפסיקו להשתמש בחשמל בשבת, כפי קפידתו הגדולה של רבו מרן החזו"א זצ"ל שלא להשתמש בחשמל המיוצר בא"י ע"י ישראל שאינו שומר שבת. וסיפר הגר"ד פרנקל שתמיד היה מתייעץ עם מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל למי ללכת, כאשר לפעמים היה אומר לו הגראי"ל לא ללכת לפלוני או לאלמוני ולא נימק לו טעמו. והיו פעמים שניסה ללכת לאותם אנשים, ותמיד הם לא הסכימו, ואז הבין שהגראי"ל בחכמתו יודע מי יסכים ולמי אין שום טעם ללכת. והוסיף וסיפר: "היה רב אחד שלא הסכים להפסיק להשתמש בחשמל, והיו

מתחילים מסכת זבחים עם הרב מאיר שפרכר

סדרת שיעורים

בהבנה בהירה ומתיקות התורה

השיעורים בעברית ובאידיש

077-2222-666 או *4992

אדם שיודע בוודאות שאחד מהאנשים שלפניו גנב ממנו חפץ, ורוצה להפש אצל כולם - האם הם מחויבים לאפשר לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

גרונום. ובדוגמה דלעיל: ייתכן שהשר מפיל את ההאשמה על אותו פלוני, ומספר שהוא זה שהלשין, או שהציע לו מחיר משתלם יותר, ועושה זאת כדי לדחות מעליו את תרעומתו של החוכר הקודם. וכן על זו הדרך בדוגמאות אחרות שעשויות לקרות.

עוד כותב החפץ חיים כי על אחת כמה וכמה שאסור לחשוך ביהודי סתם כך, ללא בסיס, רק מחמת תחושות והשערות. ועל כך נאמר 'בצדק תשפטו עמיתך'. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים נידון מעניין בקשר לכך - באדם שיודע בוודאות שאחד מהאנשים שלפניו גנב ממנו חפץ, ורוצה לחפש אצל כולם: כתב הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה תנינא סי' קלג אות ח) שמסתבר שמחויבים כולם לתת לו לבדוק אצלם, מדין השבת אבדה, וכדי לסייע להציל עשוק מיד עושקו. ומוסיף, כי העצה שלא יפגעו מכך שחושד בהם היא, שיאמר להם שהחשד הוא רק על אחד מהם, אלא שאותו אחד אינו מוכן להיבדק אלא א"כ כולם נבדקים.

אם לגבי כל רכילות שאדם נכשל בשמיעתה, עומד בפניו נסיון קשה שלא לקבלה, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בשמועה לגבי היזק ממוני שנגרם לו, הניסיון קשה עוד יותר. בסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים ג-ד) עוסק רבנו בדוגמה כזאת, באדם שהיה לו היזק בעסקיו ולא נודעה לו הסיבה לכך. וכגון שחכר 'ארענדע' - בית מזיגה משר, וסילק אותו השר, ואינו יודע אם היה זה כתוצאה מהלשנה וכו', ובא אדם וסיפר לו כי אכן פלוני הלשין עליו בפני השר.

גם במקרה זה עליו להתחזק ולא להאמין לדברים, אלא לחוש בלבד. גם אם הוא שומע שאנשים מטיחים את ההאשמה הזאת בפני 'המלשין', והלה שותק - אין לו להחליט בדעתו מחמת כך שהדבר אמת.

אמנם, למרות שמדובר בניסיון קשה, יש בו צד קל יותר, וכפי שמסביר החפץ חיים, שבעסקי ממון כגון אלו, ייתכן מאוד שאלו העומדים מאחורי הפצת החשדות - עושים זאת מתוך אינטרס, ולא האמת היא שמדברת מתוך

המוסר היומי

'הסתפקות במועט' - לא בתורה ויראת שמים!

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

במה שיש לו, וטבעו להוסיף תמיד עליהם, כמו שאמר הכתוב: אֱהָב כֶּסֶף לֹא יִשְׂבַּע כֶּסֶף, כן הוא בעניני יראת השי"ת, לא יעמוד האדם במדרגה אחת, וצריך להתבונן תמיד ברוממותו ותהלתו יתברך, כדי שתתוסף לו יראת השי"ת, וכן בידיעת התורה".

[תורת הבית פרק י']

"אם תִּבְקַשׁ נֶזֶךְ כֶּסֶף וְכַמְטוּמֵי תִּפְשֹׁנָה, אִזְ תִּבִּין יִרְאַת ה' וְדַעַת אֱלֹקִים תִּמְצָא. בכתוב הזה נכללו כמה ענינים... ויש אנשים שטועים הן לענין יראת ה' ומתעצלים לפתוח ספרי מוסר, וחושבים בנפשם: די לי במה שאני יודע מכבר, שהקב"ה ברא אותי והוא מחייני ומפרנסני לי ולביתי... והן לענין לימוד התורה, הוא איש 'מסתפק במועט'..."

אבל באמת לא כן הוא, שכמו שבעניני הכסף טבע האדם שאין מסתפק

בראש הקיר היה חלון קטן, ודרכו חדרה קרן אור קטנה מהנר שעדיין דלק בדירת השכנים. ביקש רבי בן ציון מאחד מבניו: תעלה על הארון ותקריא את הגמרא לאור הנר הבוקע מהחלון שלמעלה

הצימאון וההשתוקקות של גדולי ישראל ללימוד התורה

הרב ישראל ליוש

יְסַפְּרֶתֶם לָכֶם מִמִּתְחַרְת הַשָּׁבֶת (ויקרא כג, טו)

דברי אגדה מאלפים הביא הר"ן בסוף מסכת פסחים: בשעה שאמר להם משה 'תעבדון את האלוקים על ההר הזה', אמרו לו ישראל: 'משה רבינו אימתי עבודה זו?' אמר להם: 'לסוף חמישים יום', והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר, כלומר בזמן הזה שאין אנו מביאין קרבן ולא עומר, אלא מחשבין נ' יום לשמחת התורה, כמו שמנו ישראל באותו זמן, עכ"ל הר"ן. ראוי אף לציין את דברי החינוך בשרשי מצות ספירת העומר (מצוה שו) וז"ל: לפי שכל עקרון של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ, וכמו שכתוב (ירמיהו לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה וגו', והיא העיקר והסבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה, וכמו שאמר השם למשה (שמות ג יב) וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאתי את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה וכו' ומפני כן כי היא כל עקרון של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. בהמשך דבריו שואל החינוך, אם כן, מודע אנו מונים את הימים שעברו מתחילת הספירה, מדוע אין אנו מונים את הימים שעוד נותרו עד לקבלת התורה, הרי כך מבטאים טוב יותר את הציפייה ליום הגדול והנכסף, היום ארבעים ותשע יום לקבלת התורה, עבר יום, והנה ארבעים ושמונה יום, וכן הלאה. החינוך מיישב שמגודל הציפייה והרצון החזק להגיע אל הזמן, על כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת.

אך שמעתי ליישב בדרך נוספת, הציפייה לקבלת התורה, איננה כציפייה למועד משמח כמו קבלת מתנה נאה או ממון רב, שאדם מצפה וממתין בלא עשיה מיוחדת תוך כדי המתנה, הציפייה ליום קבלת התורה יש בה גם הכנה והתכוננות לקראת הרגע הגדול, בכל יום שעובר אנחנו מכינים את עצמנו להיות ראויים יותר לקבלת התורה, א"כ מנין הימים הוא לא רק לרגע שיבוא, אלא הוא גם מנין לימים שעברו והיה בהם הכנה לקבלת התורה, ולכן אנו סופרים יום של הכנה ועוד יום של הכנה, עד שיהיו ארבעים ותשע ימי הכנה, אזי נהיה אכן ראויים לקבלת התורה.

•••

צימאון לתורה של גדולי תורה, בא לידי ביטוי באופנים רבים, בשקידה בכל עת, בכל מצב ובכל תנאי, בתפילות רמות מעומק הלב להבנת דברי התורה, ואפילו בנתינת צדקה כסגולה להבנת דברי התורה, כפי שיסופר בספורים הבאים:

בספר טובך יביעו מסופר על הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל סבו של מי שנקרא על שמו, רב נחלת משה בב"ב. בימיו מנורת החשמל עדיין לא היתה נחלת הכלל, ברוב הבתים הבית הואר בלילות ע"י נרות. והנה קרה שבאחד הלילות כאשר רבי בן ציון עסק בלימוד התורה עם בניו, כבה הנר האחרון שהיה בבית. הימים היו ימי מלחמת העולם הראשונה, ואי אפשר היה להשיג נרות, מה עושים? האב והבנים שקועים עמוק בלימודם, ורק בעיה טכנית קטנה מנסה להפסיק אותם ממשוש חייהם.

קיר דק הפריד בין דירת משפחת פלמן לדירת השכנים, משפחתו של הגאון רבי מיכל שלפוברסקי זצ"ל, בראש הקיר היה חלון קטן, ודרכו חדרה קרן אור קטנה מהנר שעדיין דלק בבית משפחת שלפוברסקי, רבי בן ציון ביקש מאחד מבניו שיעלה על הארון המונח תחת החלון, ויקריא את הגמרא לאור הנר הבוקע מחלון השכנים. אהבת התורה שיקדה בלבם, וטעמה שכל כך היה ערב לחכם, הם אלו שהבשילו במוחו של רבי בן ציון את הרעיון הנועז להמשיך ללמוד לאור נר השכנים תוך כדי טיפוס על הארון.

•••

עלם צעיר בן ארבע שנים בלבד היה האדמו"ר בעל ה'דברי חיים' מצאנז, והוא כבר ידע בעל פה את כל סדר תרי"ג המצוות עפ"י סדר הרמב"ם. 'מה ראית ללמוד בעל פה את כל תרי"ג המצוות?' שאלו אותו החסידים. 'הנה חיילים העומדים לצאת למשימה חשובה במצוות מפקדם' - התחיל הילד חיים בהסברו - 'נדרשים לדעת את כל פקודות המפקד בעל פה, גם אנו חיילים בצבאו של הקב"ה, וע"כ עלינו לדעת בעל פה את כל פקודותיו'.

•••

תלמידיו של 'השרף מבריסק' הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל סיפרו שלא אחת תוך כדי עמל התורה במשך שעות רבות ברציפות, כאשר היה נתקל בקושיה עמוקה או בסוגיה סבוכה, היה מאמץ את כל כוחו למצוא תירוץ לקושייתו או פתרון לספקותיו, הוא היה מסתובב אנה ואנה לאורך החדר כשמוחו העצום קודח מעמל, והיה מבקש מתלמידו שהיה עמו להקריא לפניו שוב ושוב את לשון הגמרא מילה במילה.

מקרים רבים היו שהיה פורץ בבכי תוך כדי העמל, ושטף של דמעות נגרו מעיניו, אז היה פורש לקרן זוית ונושא תפילה לנותן התורה שיפתח לבו בתורתו ויאיר את עיניו להבין את הסוגיה על בוריה.

היו אף מקרים שהיה מפרש צדקה לקופת רבי מאיר בעל הנס, וממשיך בתפילה לזכות להבין את התורה הקדושה.

פעם אחת כאשר לא הבין עניין מסוים והשתמש עם סגולת הצדקה, ואכן אורו עיניו, אמר לו תלמידו: 'עד עתה ידעתי שכדי להבין סוגיה צריך 'קאפ' (ראש), עתה נוכחתי לדעת שאפשר להבין סוגיה גם ע"י 'קאפיקע' (מטבע כסף).